

A Régiók Bizottsága véleménye – Az EU mint világszintű partner a fejlesztésért: A millenniumi fejlesztési célok elérése felé vezető fejlődés felgyorsítása

(2009/C 76/06)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- üdvözli, hogy az Európai Bizottságban egyre jobban tudatosul, hogy a helyi önkormányzatok „egyre inkább hangot adnak vágyuknak, hogy a fejlesztés érdekelt feleivé, szereplőivé váljanak”, de hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok nem új szereplők ezen a területen: évtizedek óta végeznek ilyen jellegű tevékenységeket, és elkötelezettek az iránt, illetve érdekeltek is abban, hogy aktív szerepet játsszanak a fejlesztési együttműködésben, annak finanszírozásában és megújításában;
- ismételten kéri egy helyi és regionális szintű rendszeren alapuló „tőzsde” (internetes portál) létrehozását a decentralizált együttműködésben aktívan részt vevő helyi és regionális önkormányzatok számára. Ez elsősorban a fejlesztési együttműködés terén aktív európai helyi és regionális önkormányzatok közötti információcserét könnyítené meg, és lehetővé tenné helyi és regionális önkormányzati projektek összekapcsolását Európában és a fejlődő országokban. Ez előmozdítaná a decentralizált együttműködési projektek fejlesztését és javítaná koordinációjukat, szinergiákat teremtené és elkerülné a kétszer elvégzett munkát; üdvözli a Fejlesztési Főigazgatósággal ezzel kapcsolatban folytatott együttműködést;
- felhívja a figyelmet arra, hogy számos uniós helyi és regionális önkormányzatnak fejlesztési alapú kapcsolatai vannak a fejlődő világbeli hasonló szervezetekkel, ebből kifolyólag szakértelemmel rendelkezik elsősorban olyan területeken, mint az oktatás, az egészségügy, a városi közműszolgáltatások (víz- és hulladékkezelés), a hagyományos halászat és az akvakultúra, infrastruktúra, közlekedés, hírközlés, környezetvédelem, vidékfejlesztés, regionális gazdasági fejlesztés, a helyi szervek fejlesztésének támogatása és a politikai decentralizáció;
- megjegyzi, hogy a fejlesztési politika hatékonyabbá és koherensebbé tétele során figyelembe kell venni a kedvezményezett országok helyi és regionális önkormányzatainak bevonását;

Előadó: Heini UTUNEN Ziv (FI/ALDE), Jyväskylä város önkormányzatának tagja

Referenciaszöveg

Az EU mint világszintű partner a fejlesztésért: A millenniumi fejlesztési célok elérése felé vezető fejlődés felgyorsítása

COM(2008) 177 végleges

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözlí az Európai Bizottság közleményét, mivel a világban tapasztalható szegénység és az azt előidéző okok elleni küzdelem, valamint az egyenlőség megteremtése érdekében égető szükség van a fejlesztési politikára. Európa nem zárkozhat el a világ többi részének problémáitól;

2. reméli, hogy 2008 fordulópontot jelent az uniós fejlesztési erőfeszítések terén, amelyek politikai prioritássá akarják előléptetni a millenniumi fejlesztési célokat;

3. aggodalommal tapasztalja, hogy az európai fejlesztési segélyek már második éve csökkennek, és csak néhány ország (pl. Hollandia, Svédország és Dánia) teljesíti a segélyek összegét illetően nemzetközileg vállalt kötelezettségeit;

4. azt is sajnálja, hogy az Európai Unió által nyújtott segélyeknek nemcsak az összege túl alacsony, hanem hatékonysága sem kielégítő;

5. úgy véli, hogy a közlemény nagyon fontos a helyi és regionális önkormányzatok szempontjából, ezért üdvözlí annak elismerését az Európai Bizottság részéről, hogy az EU-nak integratív megközelítést kell elfogadnia, amely bevonja a helyi kormányzatot és a civil társadalmat mind Európában, mind a fejlődő országokban;

6. üdvözlí, hogy az Európai Bizottságban egyre jobban tudatosul, hogy a helyi önkormányzatok „egyre inkább hangot adnak vágyuknak, hogy a fejlesztés érdekelt feleivé, szereplőivé váljanak”, de hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok nem új szereplők ezen a területen: évtizedek óta végeznek ilyen jellegű tevékenységeket, és elkötelezettek az iránt, illetve érdekeltek is abban, hogy aktív szerepet játsszanak a fejlesztési együttműködésben, annak finanszírozásában és megújításában; rámutat arra, hogy egyes európai megyék és régiók részarányosan már eleget tesznek annak a célkitűzésnek, hogy a bruttó nemzeti jövedelem 0,7 %-át fejlesztési együttműködésre fordítsák;

7. örömmel látja, hogy gyümölcsöző együttműködés alakult ki a Régiók Bizottsága és az Európai Bizottság között, ami bizonyítja, hogy a Régiók Bizottsága és a helyi és regionális önkormányzatoknak a fejlesztési politikában játszott szerepe egyre nagyobb elismertségnek örvend. A helyi és regionális önkor-

mányzatokat fontos közreműködő partnerként kell kezelni az uniós fejlesztési politikában;

8. emlékeztet arra az elvre, hogy a helyes kormányzás döntő a fejlesztési politika sikere szempontjából, és hogy a helyes kormányzás egyik kulcsfontosságú tényezője annak szem előtt tartása, hogy a legjobb döntések a helyi szinthez lehető legközelebb hozhatók;

9. elismeri a költségvetési és ágazati segélyek fontosságát, különösen a legszegényebb országok esetében, de olyan mechanizmus létrehozását sürgeti a központi kormányzatok és a civil társadalmi szereplők között, amelynek révén kialakítható a segélyek felhasználásának új kultúrája. Ez a mechanizmus egy olyan helyi és regionális kormányzati szintű rendszer formáját ölthetné, amely összefogja a központi kormányzattól és a civil társadalomtól érkező fejlesztési segélyeket;

10. megjegyzi, hogy az európai szereplők közti szorosabb és eredményesebb partneri együttműködés biztosítaná, hogy az intézkedések – különösen a segélyek kezelését illetően – kiegészítsék egymást, és stratégiaiilag fenntarthatók legyenek;

11. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy – az EU által a fejlesztési együttműködési politika terén tett erőfeszítések jobb koordinálása érdekében – kezelje prioritásként az Európai Fejlesztési Alap (EFA) beillesztését a közösségi költségvetésbe, és biztosítsa annak nélkülözhetetlen összehangolását az Európai Regionális Fejlesztési Alappal (ERFA) a kibővített európai szomszédságpolitika keretében;

Részletes megjegyzések

12. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság elismeri, hogy a millenniumi fejlesztési célok elérése érdekében az EU-nak olyan megközelítést kell elfogadnia, amely közreműködésre ösztönöz, és hogy felkéri a helyi és regionális önkormányzatokat és a civil társadalmat, hogy mind Európában, mind a fejlődő országokban vegyenek részt a fejlesztési politikában;

13. kéri, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat, valamint a civil szervezeteket teljes értékű szereplőkként kezeljék, amelyeknek fontos és egyedi szerepük és jelentőségük van a fejlesztési együttműködésben; és kívánatosnak tartja, hogy ők a maguk részéről összehangoltan, egymás tevékenységét kiegészítve, hatékonyan és eredményesen, átláthatóan és széles körű részvételt lehetővé téve lépjenek fel;

14. ismételten kéri egy helyi és regionális szintű rendszeren alapuló „tőzsde” (internetes portál) létrehozását a decentralizált együttműködésben aktívan részt vevő helyi és regionális önkormányzatok számára. Ez elsősorban a fejlesztési együttműködés terén aktív európai helyi és regionális önkormányzatok közötti információcserét könnyítené meg, és lehetővé tenné helyi és regionális önkormányzati projektek összekapcsolását Európában és a fejlődő országokban. Ez előmozdítaná a decentralizált együttműködési projektek fejlesztését és javítaná koordinációjukat, szinergiákat teremtene és elkerülné a kétszer elvégzett munkát; üdvözlí a Fejlesztési Főigazgatósággal ezzel kapcsolatban folytatott együttműködést;

15. üdvözlí az Európai Települések és Régiók Tanácsának (CEMR) arra irányuló kezdeményezését, hogy internetes portált alakítsanak ki a települések számára, amelynek segítségével könnyebben találhatnak maguknak európai testvérvárosokat; üdvözlí a CEMR által kezelt testvérvárosi portál kiterjesztését, amely lehetővé teszi a települések közötti testvérvárosi kapcsolatok kialakítását Európa és a fejlődő országok viszonylatában. Az RB-nek meg kellene szilárdítania és támogatnia kellene a CEMR által jelenleg folytatott tevékenységet.

II. A HELYI ÉS REGIONÁLIS ÖNKORMÁNYZATOK NÉZŐPONTJA

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Európai szereplők

16. hangsúlyozza, hogy minden európainak, köztük a hatóságoknak, a magánszektorban és az egyes polgároknak is közös felelősséget kell vállalniuk a globális fejlesztési kérdések iránt;

17. megjegyzi, hogy bár – tagállamtól függően – nem minden helyi és regionális önkormányzati szint rendelkezik feltétlenül hatáskörökkel fejlesztési együttműködési kérdésekben, mégis szükség van a fejlesztési kérdések iránti európai szintű kollektív felelősségvállalásra. A fejlesztési együttműködést így vagy úgy be kell építeni a helyi és regionális önkormányzatok tevékenységei közé, még akkor is, ha ez nem közvetlenül a fejlődő országokkal folytatott pénzügyi támogatási projekteken keresztül történik. Ennek lehetséges módjait egy tapasztalatcserét szolgáló külön fórumon lehetne ismertetni;

18. a helyi és regionális önkormányzatok szempontjából kedvezőnek látja azt, hogy az Európai Bizottság elismeri, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat be kell vonni a fejlesztési együttműködésbe, és ebből a szempontból külön üdvözlí a közleményt;

19. felhívja a figyelmet arra, hogy számos uniós helyi és regionális önkormányzatnak fejlesztési alapú kapcsolatai vannak a fejlődő világbeli hasonló szervezetekkel, ebből kifolyólag szakértelemmel rendelkezik elsősorban olyan területeken, mint az

oktatás, az egészségügy, a városi közműszolgáltatások (víz- és hulladékkezelés), a hagyományos halászat és az akvakultúra, infrastruktúra, közlekedés, hírközlés, környezetvédelem, vidékfejlesztés, regionális gazdasági fejlesztés, a helyi szervek fejlesztésének támogatása és a politikai decentralizáció;

20. meggyőződése, hogy ezek a projektek a helyi és regionális önkormányzatokat legitimitással, szakértelemmel és tapasztalattal ruházzák fel azokon a területeken, amelyek különösen fontosak a fejlődő országok gazdasági és szociális fejlődése szempontjából, és hogy ezért elengedhetetlen, hogy nagyobb szerepet kapjanak, és igénybe vegyék a fejlesztési politika terén szerzett tapasztalataikat;

21. rámutat arra, hogy az EU számos tagállamában a helyi és regionális önkormányzatoknak törvényes joguk van ahhoz, hogy a decentralizált együttműködés alapján részt vegyenek a nemzeti fejlesztési politikában. Ezért az uniós fejlesztési politikák és külkapcsolatok közvetlen szereplőinek tekinthetők;

22. emlékeztet a decentralizált együttműködés előnyeire, és felhívja a figyelmet arra, hogy elő kell mozdítani, mivel számos helyi és regionális önkormányzat közvetlenül finanszíroz és valósít meg fejlesztési politikákat. Kiegészítő szerepet töltenek be, és koherensebbé teszik a fejlesztési politikát;

23. hangsúlyozza, hogy a települések és régiók elsősorban a helyi és regionális önkormányzatok hatáskörébe tartozó konkrét területeken tett erőfeszítések révén akarják megerősíteni partnerségen és szakértelmen alapuló részvételüket. Ezzel egy időben együtt fognak működni a fejlesztési együttműködés szociális területén tevékenykedő szereplőkkel annak érdekében, hogy felhívják a polgárok figyelmét a fejlődő országokkal való szolidaritás fontosságára;

24. úgy véli, hogy – tekintettel a polgárokhoz való közelségükre és a szubszidiaritási elvre – a helyi és regionális önkormányzatok szerepére egy többszintű rendszerben, a nemzeti, európai és globális fejlesztési politika részeként lehet tekinteni, amely hozzájárul a segélyek hatékonyságának biztosításához, és javítja is azt;

25. aláhúzza azt a fontos szerepet, amelyet a legkülső régiók helyi és regionális önkormányzatai kiemelt partnerként játszhatnak a szomszédos harmadik országokra vonatkozó uniós együttműködési politikák kidolgozásában; ezenkívül ezek a régiók az olyan projektek egyfajta kísérleti terepét jelentik, ahol az Európai Fejlesztési Alap (EFA) és az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) között jó koordinációra van szükség;

Harmadik országbeli szereplők

26. megjegyzi, hogy a fejlesztési politika hatékonyabbá és koherensebbé tétele során figyelembe kell venni a kedvezményezett országok helyi és regionális önkormányzatainak bevonását;

27. hangsúlyozza, hogy a fejlesztési erőfeszítéseknek és a fejlesztési politikának a helyi felelősségérzet és a decentralizáció vezérelvein kell alapulnia;

28. megítélése szerint olyan megközelítést kellene támogatni, amelynek révén az európai és a fejlődő országbeli helyi és regionális önkormányzatok jobban tudnák támogatni a fejlesztési érdekcsoportokat és szereplőket;

29. osztja azt a nézetet, hogy a demokrácia nemcsak a választás szabadságát jelenti: a demokráciát nap mint nap folyamatosan építeni kell – tükrözve a gazdasági és szociális fejlődést, és ebben a helyi és regionális önkormányzatok központi szerepet játszanak;

30. megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok által nyújtott hozzáadott érték nyilvánvaló e szerepükben, amely ideális esetben a demokrácia és a helyes kormányzás kialakítása és a decentralizált kormányzási modell előmozdítása;

31. hangsúlyozza, hogy az európai helyi és regionális önkormányzatok képviselői nem csupán a déli hasonló szervezetekkel működnek együtt, hanem a civil társadalom egészével;

32. felhívja a figyelmet az abból adódó problémákra, hogy a segélynyújtás egyoldalú, felülről irányított rendszerben működik, és gyakran az Európai Bizottság is ezt a megközelítést alkal-

mazza. Hiányzik a valódi partnerség, valamint a helyi szintnek és az őt képviselő szervezeteknek (a területi önkormányzati szövetségeknek) a részvétele, ami azt jelenti, hogy a finanszírozásnak helyi szinten nincs hatása. Ugyanakkor az általában helyi civil szervezetek által nyújtott segélyek nincsenek feltétlenül hatással a hatóságokra és a területi önkormányzatokra, valamint az intézményi mechanizmusokra, ami tovább gyengíti a segélyezés hosszú távú hatását és hatékonyságát;

33. úgy érzi, hogy a felülről irányított rendszer nem vezet a helyi és regionális önkormányzatok megfelelő bevonásához és a megfelelő személyek részvételéhez, és nem teszi lehetővé különféle és széles körű megközelítések alkalmazását. Ezért át kell hidalni a központi kormányzat és a helyi szint közötti szakadékot. Számos segélyezett fejlődő országban a helyi kormányzás és annak támogatása kézzelfogható eredményekre vezethetne, ezért elengedhetetlen, hogy – minden esetet külön kezelve – megvalósuljon;

34. meggyőződése, hogy a kedvezményezett országon belüli különböző szintű kormányzatok támogatása sok esetben jobb, átláthatóbb és fenntarthatóbb kormányzást eredményezne. Ezért különösen a támogatást nyújtók számára a kiadásokat ésszerű keretek között kell tartani.

Kelt Brüsszelben, 2008. november 26-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Luc VAN DEN BRANDE
